

Santa Maria de Cardet

8

Església d'una nau i capçalera amb absis semicilíndric.

Decoració escultòrica d'arcuacions, dent de serra i bandes llombardes.

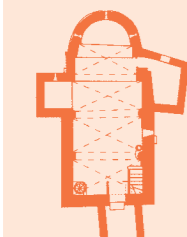
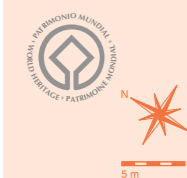
Campanar d'esppanya.

Cal destacar l'adaptació al fort pendent de la mun-tanya, el desnivell és aprofitat per ubicar la cripta.

És força interessant el forrellat de forja medieval.

Construcció: s. XI-XII

Fixa't-hi: Cap esculpit a sota d'un dels arcs de la nau i cecs de l'absis

L'Assumpció de Còll

9

Església d'una nau i capçalera amb absis semicilíndric.

Decoració escultòrica d'arcuacions cegues que ressegueixen la part superior de tot el perímetre de l'edifici.

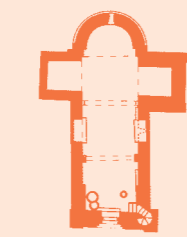
Campanar de torre quadrada, del qual els dos darrers nivells són d'estil gòtic.

Portada decorada amb doble joc de columnes, capitells esculpits, arquivolta amb escacat i crismó molt treballat.

Forrellat de forja medieval.

Construcció: s. XII

Fixa't-hi: Capitell esculpit

Santa Maria de Viu de Llevata

10

Església d'una nau amb volta de canó, sostinguda per dos arcs que descansen sobre mitges columnes adossades als murs laterals.

Porta d'entrada amb arquivoltes i capitells esculpits i decorats. Al damunt i sobre la finestra circular hi ha el monograma de Crist.

Campanar de planta quadrada adossat al mur nord de l'església.

Construcció: s. XII

Santa Cecília de Senet

11

Església d'una sola nau amb volta de canó i absis semicircular, amb dues capelles laterals i la sagristia afegides. L'absis, sense decoració, té una finestra axial, l'única original de l'edifici. La portada conserva dos capitells i està aixoplugada per un porxo.

El campanar, de base quadrada i incorporat a l'església, conserva dues campanes del s. XIX.

Construcció: s. XI

La ruta del romànic

Si prenem com a punt de partida El Pont de Suert, haurem de recórrer 2 km per la carretera N-230 fins arribar a la bifurcació de la carretera L-500 de la Vall de Boí, on trobarem els monuments més reeixits i coneguts del romànic, declarats Patrimoni de la Humanitat per la Unesco.

El romànic de la Vall de Boí és excepcional per la concentració en un espai reduït d'un nombre tan elevat d'esglésies d'un mateix estil arquitectònic, conservat al llarg del temps amb poques modificacions que hagin alterat significativament la seva concepció inicial.

Aquests monuments compten amb un servei de visites guiades a càrrec del Centre del Romànic de la Vall de Boí situat a Erill la Vall.

A més d'aquesta ruta, a la comarca de l'Alta Ribagorça es poden fer d'altres visites de gran interès en diferents poblacions senyalitzades en el plànol.

L'església de Santa Maria de Viu de Llevata, declarada Bé Cultural d'Interès Nacional l'any 1985, va ésser consagrada el 10 de desembre de 1108, fet que la converteix en l'església romànica més antiga de la comarca.

Altres visites d'interès

12 Ermita de Sant Salvador de Barruera

Situada a la muntanya de Barruera, a 1 hora de camí del poble. Estava en runes, només es conservava part de l'absis i la part inferior dels murs de la nau. Es va reconstruir pels paletes del poble mitjançant una col·lecta popular. Actualment té una nau, capçalera amb absis semicilíndric i campanar d'esppanya.

13 Santa Maria de Corroncui

Fou bastida amb elements de la façana de ponent de l'antiga església de Corroncui situada, en un petit turó proper al poble. Edifici d'una sola nau coberta amb volta de canó dins de l'òrbita estilística que tingué una notable difusió en la primera meitat del s. XII.

14 Sant Sadurn d'Esperan

Situada a 1.400 m d'altitud, a la dreta de la Vall d'Esperan. L'edifici és d'una nau amb l'absis en nivell més baix, la planta fou amplada amb dues capelles a migdia. Façana coronada amb una singular finestra i campanar d'esppanya de dos ulls. Data del s. XII.

15 Sant Bartomeu d'Erta

Situada a la part alta del poble d'Erta, l'edifici consta d'una sola nau amb absis semicircular, capelles laterals i sagristia adossades posteriorment. L'absis presenta un retaule barroc de l'any 1714. Data dels s. XI-XII.

16 Sant Climent d'Iran

Es troba al petit poble d'Iran, a 1.288 m. Edifici d'una nau coberta amb volta de canó amb absis semicircular. Els murs són de carreu de pedra disposats molt ordenadament. La façana de ponent té una finestra espartillera al centre, sota el campanar d'esppanya de dos ulls, amb un de semitapat.

17 La Mare de Déu de les Neus d'Irgo

Situada als afores del poble d'Irgo, a 1.380 m. L'edifici és d'una sola nau amb volta de canó, el porxo aixopluga la porta feta amb arc de mig punt i el campanar de torre forma l'angle sud-est del conjunt. Manca l'ornamentació en l'edifici, però la seva construcció és de tradició llombarda.

18 Ermita de Sant Salvador d'Irgo

Es troba a 500 m abans d'arribar al poble d'Irgo. Edifici molt transformat d'una sola nau coberta amb volta de canó que fou allargada posteriorment cap a llevant, on s'obrí la porta en la nova façana. Com a hipòtesi, podríem considerar-la com una obra rústega del s. XII.

19 Sant Martí de Llesp

Església refeta aprofitant molts elements del primitiu temple romànic, especialment el mur nord, al qual es va traslladar la primitiva portada romànica amb arc de mig punt amb arquivolta, capitells decorats i crismó. Es pot datar cap a la fi del s. XII.

20 Sant Romà de Casós

Data del s. XII. Situada a Casós, nucli de Vilaller, a l'extrem de llevant. Edifici d'una nau amb volta de canó i capçada a llevant per un absis semicircular d'arquitectura llombarda. Porta amb forrellat de ferro forjat de tradició romànica i realçada per arquivoltes. Campanar d'esppanya de dos ulls.

21 Sant Esteve de Ventolà

Església situada al poble de Ventolà, a 1.050 m d'altitud. És d'una sola nau amb absis semicircular. Té dues capelles rectangulars i de l'edifici originari en resta una part de l'absis i una finestra esqueixada. Data de finals del s. XII.

22 Ermita de Santa Margarida de Peranera

Situada a 1.600 m d'altitud sobre l'esperó rocós de la Vall de Peranera. Petit edifici d'una nau capçada per un absis semicilíndric. Els carreus de la volta de la nau són força treballats i el forrellat és de ferro forjat. Data del s. XI.

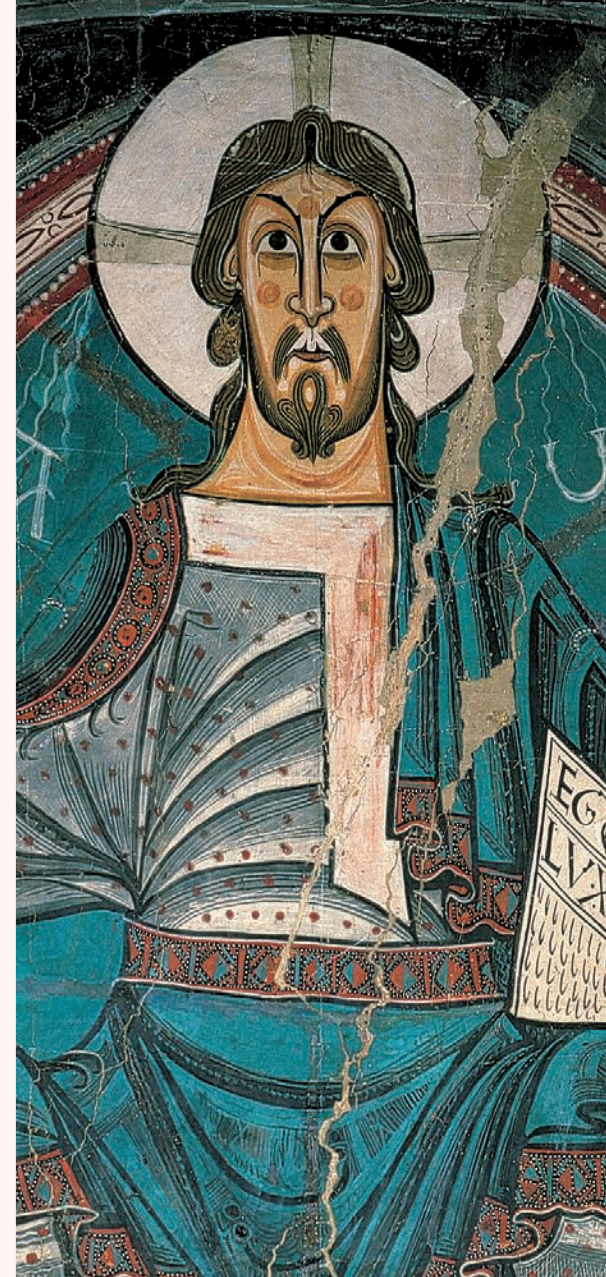
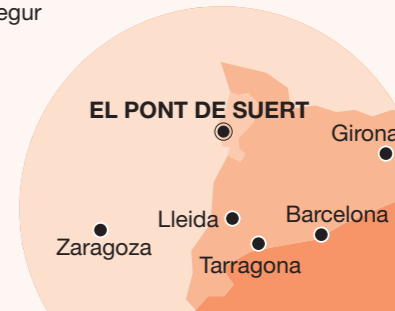
23 Ermita de Sant Nicolau

Situada al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, s'hi arriba per un camí que hi ha a l'esquerra de l'estany de Liebreta. Ermita d'origen romànic, d'una nau i capçalera amb absis, molt transformada. Coberta amb volta de canó i teulat de doble vessant amb llosa de pissarra.

24 Ermita de Sant Quirc de Taüll

Situada al Pla de l'Ermida. Des del complex hotel·ler, s'hi pot accedir seguint un caminet senyalitzat. Ermita romànica del s. XII, d'una nau i capçalera amb absis semicilíndric. Va ser restaurada l'any 1992.

Ruta del romànic per l'Alta Ribagorça Pirineus de Lleida

Al'Alta Ribagorça es conserva un dels conjunts d'esglésies romàniques més importants d'Europa. Una de les seves característiques principals és la unitat d'estil arquitectònic. Són construccions dutes a terme durant els segles XI, XII i XIII, seguint els models provinents del nord d'Itàlia (romànic lombard) que es caracteritzen per l'acurat treball de la pedra, els esvelts campanars de torre i la decoració exterior d'arquets cecs i bandes llombardes. Cal destacar els conjunts de pintura mural que albergaven les esglésies de Sant Climent i Santa Maria de Taüll i Sant Joan de Boí, així com totes les talles produïdes pel Taller d'Erill, així com l'innovadora tècnica del video màpping aplicada a Sant Climent de Taüll.

La Unesco ha reconegut l'excel·lència d'aquest romànic concedint la distinció de **Patrimoni Mundial** l'any 2000 al conjunt d'esglésies romàniques de la Vall de Boí.

1 Sant Climent de Taüll

Església de planta basilical, amb tres naus separades per columnes. Capçalera amb tres absis semicilíndrics. Campanar adossat, de torre quadrada i sis pisos.

Decoració escultòrica exterior als absis i al campanar amb fris de dent de serra, arcuacions cegues i bandes llombardes.

Les pintures murals de la capçalera amb el Pantocràtor, els Evangelistes i els Apòstols, que es conserven al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) de Barcelona s'han reproduït mitjançant la innovadora tècnica del video mapping. In situ es poden veure altres fragments originals restaurats i algunes reproduccions.

L'església va ser consagrada el dia 10 de desembre del 1123.

Construcció: s. XI-XII

Fixa't-hi: Pintura mural original: Caïm matant a Abel

2 Santa Maria de Taüll

Església de planta basilical, amb tres naus separades per columnes.

Capçalera amb tres absis semicilíndrics. Campanar de torre quadrada, integrat a l'edifici.

Decoració escultòrica exterior als absis i al campanar amb fris de serra, arcuacions cegues i bandes llombardes.

El temple estava completament decorat al seu interior amb pintures murals, arrencades entre el 1919 i 1923. Es conserven al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) de Barcelona.

Cal destacar les escenes del Judici Final, de l'Infern i a l'absis central la còpia de les pintures de la Maïestas Mariae amb l'Infant, els Apòstols i animals del Bestiari.

L'església va ser consagrada el dia 11 de desembre del 1123.

Construcció: s. XI-XII

Fixa't-hi: Pintura mural exterior a la cara nord del campanar

3 Sant Joan de Boí

Església de planta basilical, amb tres naus separades per columnes.

Capçalera amb tres absis, el central modificat i els laterals semicilíndrics.

Campanar de torre quadrada adossat a la façana sud, el darrer pis és una modificació posterior.

Les pintures murals originals es van arrencar entre 1919 i 1923, actualment s'han fet còpies de les pintures murals a l'interior i a l'exterior.

Entre les pintures cal destacar el repertori del Bestiari, la Lapidació de Sant Esteve i l'escena dels músics i malabaristes.

Construcció: s. XI-XII

Fixa't-hi: Còpia dels grafitis al costat de la porta de la façana nord

4 Santa Eulàlia d'Erill la Vall

Església d'una nau, capçalera amb absis trevolat semicilíndric.

Campanar adossat de sis pisos i finestres geminades, decoració escultòrica d'arcuacions cegues i dent de serra.

Porxo amb arcades i pilars. En l'interior es pot veure la còpia del conjunt del Davallament format per set talles de fusta.

Els originals es conserven al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) a Barcelona i al Museu Episcopal de Vic (MEV).

Al cor, s'ha habilitat un espai d'exposició permanent que permet conèixer la història de l'edifici.

Construcció: s. XI-XII

Fixa't-hi: Un dels lladres traient la llengua nord

5 La Nativitat de Durro

Església d'una nau, no conserva la capçalera original amb tres absis. Coberta amb volta de canó. Campanar de torre quadrada adossat al mur nord, a la capçalera, amb decoració llombarda d'arcuacions i dent de serra. Fris escacat i arcuacions a la part superior dels murs sud i nord. Porxo que protegeix la portada.

Decoració escultòrica de la portada amb columnes i capitells, arquivolta amb escacat i crismó. Forrellat de forja medieval.

A l'interior de l'església es conserva una talla romànica del s. XII d'un Nicodem, un dels personatges que formaven part del Davallament de la Creu d'aquesta església.

Retables barrocs dels s. XVII, XVIII i XIX.

Construcció: s. XII

Fixa't-hi: Planxa del pany decorat amb figures

6 Sant Quirc de Durro

Edifici d'una nau i capçalera amb absis semicilíndric, coberta amb volta de canó. Teulat de doble vessant amb llosa de pissarra.

Campanar d'espaldanya. En l'interior es pot veure la còpia del frontal de l'altar romànic, la imatge gòtica de Santa Julita i Sant Quirc i el retaule barroc.

Construcció: s. XII

Fixa't-hi: Representació dels martiris dels sants

7 Sant Feliu de Barruera

Església d'una nau, capçalera amb dos absis semicilíndrics, decoració escultòrica exterior d'arcuacions i bandes llombardes. El campanar està adossat al mur sud, els dos primers pisos són d'estil romànic i els superiors corresponen a reformes del s. XVI.

L'església ha sofert diverses transformacions en el decurs del temps: porxo, capelles, portada d'estil gòtic.

Forrellat de forja medieval.

Construcció: s. XI-XII

Fixa't-hi: Cap de toro del forrellat

Alta Ribagorça

AJUNTAMENT EL PONT DE SUERT

AJUNTAMENT DE VILALLER

Vall de Boí

IDAPA Institut per al Desenvolupament i la Promoció del Turisme Rural a Aran Institut entitat Desenvolupament e era Promoció del Turisme Rural a Aran

Turisme Alta Ribagorça
973 690 402
turismealta.ribagorca.cat

Vall de Boí
973 694 000
vallboi.cat

Centre Romànic Vall de Boí
973 696 715
centreromanic.com

Organització de les festivitats i el patrimoni cultural de la Vall de Boí
Esglésies romàniques de la Vall de Boí Patrimoni Mundial el 2000

Fotos: Turisme de l'Alta Ribagorça, Mercè Monzonis i Manel Pueyo